

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum I. Ut Laici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

LIBER TERTIUS
DECRETALIU
GREGORII IX.
P A P Æ.

Remissis illis in secundo Libro Decretalium, qua de Judi-
cijs Ecclesiasticis, eorumque processu, & actis probato-
rijs, sententiã, appellatione &c. quari poterant, ordo
videtur exigere, ut etiam de illis rebus agatur, qua so-
lent in iudicium adduci; & quidem in hoc tertio Decre-
taliu Libro de Clericorum & Religiosorum, qui sunt
præcipua membra Communitatis alicujus, juribus & obligationibus. De
Clericorum proinde, ac Religiosorum Juribus, & Obligationibus fit

TITULUS I.

DE VITA ET HONESTATE CLERICORUM.

CAPITULUM I.

Ut Laici.

PARAPHRASIS.

Laici, dum Sacra Mystetia Missæ celebra-
tur, intra cancellos prope altare stare,
aut sedere non debent; ea enim pars,
quæ altari proxima est, & ab alijs Ec-
clesiæ partibus, cancellis dividitur,
Clericis psallentibus tantum patere de-
bet; ita tamen, ut etiam Laicis, ipsi-
que faminis ad offerendum, & commu-
nicandum, & orandum accessus ad a-
ram esse possit. Desumptus hic Canon
est ex Concil. Turonensi secundo.

SUMMARIUM.

1. Clericorum nomine simpliciter prola-
to in stricta quidem acceptione, nec

Episcopi veniunt, nec alij in digni-
tate constituti Prælati, neque etiam
Ecclesiarum Cathedralium Canonici,
neque Monachi, aut Religiosi; ob
peculiarem tamen rationem, tam
hoc, quam alijs sequentibus hujus
Libri Titulis, Clericorum nomine,
omnes illi veniunt, qui Clericorum
privilegijs gaudent.

2. Triplex Locus in Ecclesia distinguitur.

Avertendum primo, præmitti
hunc Titulum, quod velit Ec-
clesia, ut Clerici, sicuti gradus
dignitate, & multorum privi-
legiorum prærogativis &c. Laicos præce-
dunt, ita morum etiam, & vitæ honesta-
te, velut in sortem Domini vocati, non
tantum præluceant laicis, sed gradu suo,
A &

& suis se privilegijs dignos faciant; habitu, gestu, incessu, sermone, aliisque omnibus rebus, ut ait Trident. *sess. 22. de refor. c. 1.* nil nisi grave, moderatum ac religione plenum præferentes, ut eorum actiones cunctis afferant venerationem. Et quamvis Clericorum nomine simpliciter prolato, in stricta acceptione, & prohibitoria, nec Episcopi veniant, nec alij in dignitate constituti Prælati Ecclesiastici, neque etiam Ecclesiarum Cathedralium Canonici, neque Monachi, sive Religiosi, *c. Quia periculosum 4. de sent. excom. in 6. cap. sedes Apostol. 15. de rescript. prout etiam post Abbatem & plures alios notat Felinus in c. Non dubium 5. de sent. excom. n. 1.* quia tamen morum, ac vitæ honestas, aliæque plura, quæ tam hoc, quam sequentibus Titulis statuuntur, omnibus in Clero constitutis, ac potissimum Ecclesiarum Prælati, aut Dignitate Ecclesiastica conspicuis &c. conveniunt, hinc in hoc etiam Titulo Clerici nomine omnes illi veniunt, qui Privilegijs Clericorum fruuntur, quamvis primâ tantum tonsurâ initiati forent, prout *cum, & post Abbatem, in rubricam hujus Tituli communiter advertunt AA.*

Advertendum secundò, tres communiter locos juxta antiquam consuetudinem in Ecclesia distingui. Unus est propinquus altari, in quo stant, aut sedent Sacerdotes, & qui Missæ sacrificio interveniunt: de hoc sermo est in *prima parte hujus Canonis, & in Can. 13. Concil. Bracarenensis primi tom. 2. Concil. Alter locus est, qui in choro includitur, plerumque cancellis, de quo sermo est in altera parte Canonis, quòd videlicet intra chorum, dum divina mysteria peraguntur, Laici manere non debent, sed Clerici tantum psallentes. Sicuti etiam habetur in c. Sacerdotum. 30. dist. 2. de consecratione. Verùm extra celebrationem officiorum Laici non prohibentur orandi causâ chorum ingredi, sed & sub Missæ sacrificio communicandi causâ, vel ad altare*

offerendi; imò etiam propter consuetudinem cohonestari potest, ut Laici, præsertim viri, tempore sacrorum officiorum in choro sint, ita tamen, ut Clericos psallentes confabulatione, aut risu non interturbent. Tertius denique locus est extra chorum, qui Ecclesiæ navis dicitur, in hoc Laici manere debent, dum sacra mysteria celebrantur.

CAPITULUM II.

Clerici. I

SI Clericus arma portet, vel usurarius sit, excommunicari debet, (ita tamen, ut hæc excommunicatio ferenda tantum sententiæ sit, si post admonitionem contumacia accesserit) consuetudo tamen permittit, ut, dum iter faciunt, arma defensoria deferant.

CAPITULUM III.

Ut quisque.

PARAPHRASIS.

Unusquisque Parochus, seu curatus, Clericum suum habere debet, qui cum ipso canter epistolam, aut lectionem legat, qui & scholas habere, & Catechismum, seu Fidei Christianæ fundamenta juventuri tradere possit.

SUMMARIUM.

1. Curati reditus etiam pro ministro alendo sufficere debent.
2. Evangelium, aut epistolam, sub sacrificio Missæ solemniter, & in vestibus officio tali proprijs, ad cavendam irregularitatem cantantes, ordinem ad has functiones requisitum habere debent; & quamvis aliqua circa hæc immutare possit consuetudo, non omnia tamen sine difficultate approbati possunt.
3. Curati obligantur, ut per se, vel per alios idoneos, fidei rudimenta juventutem, & rudem populum doceant.

Notan-